

# Swehdeenas Rihts

Latwijas ewangel. luter. draudschu laifrahts.

N<sup>o</sup> 49.

Snacht swehdeenas (6. gads).

1925.

Numurs maksā 10 sant., ar pees, 12 sant.  
Abon. maksā ar pērsuht, uš 3 mehn. —  
Ls. 1,55, — 6 m Ls. 3,10,  
uš weenu gadu Ls. 6,20.

2. adventes swehtd.  
6. dezembri.

Redakcija un elspedizija atrobas  
Rīgā, Elīzabetes eelā 37.

## Adventes laifā.

Wehruschees wala adventes wahrti un mehs spehruschi kahju par jaunā bāsnizas gada fleegni, mehs sahklam sawu gaitu nesinamā nahkotnē. Tumšā wina stahw muhsu preekščā, neweenu soli newaram uš preekšču redjet, neweenu deenu newaram drošču notētt, kahda wina buhs. Bailes paliktu nomahzofčas, nahkotnē raugotees, ja mums weeneem pašcheem buhtu schis zelsch jastaigā. Bet mehs eesim ar to Kungu Jesu Kristu, kas sawu wadibu mums ari schini bāsnizas gadā pēdbahwā, teikdams, kā zittahrt jameem mahzetteem: „Staigajeet manim pakal.“ Preeks un laime ta ir, ka mums ir wadonis dšihwes zela, ka mums naw jaeet weeneem un ka drihstam ustizetees winā schelīgāi rofai, kura war muhs wadit taisnibas zelos. Winsch dewis solijumu: „Kas man ees pakal, tas nestaigas tumšibā, bet tam buhs dšihwibas gaischums.“ Winsch ari nowedis muhs pee leelā gala mehrka, kur netruhts neweena, kas winam šekojušchi. „Tehws es griibu, ka, kur es esinu, ari tee ir pee manis, ko tu man esi dewis.“

Draugi, brahli! Cesim tad, eesim muhsu Pestitajam pakal! Wehrosim wina pehdas wiszaur dšihwē: ir darbā ir atpuhtā, preekos un behdās. Kur winsch gahjis, tur staigajim ir mehs drošču, tur zelsch wed pee mehrka. Bet kur beidšas wina pehdas, tur apstahjimees un wehrosim: Kungs pahrebaudi mani, waj esmu uš pareisa zela un atgreesi mani uš dšihwibas zela. Ne sola es beš tewis eet negriibu. Nem mani lihds pee fewis, kur eesi Tu.

Muhsu gaitai scheit semes wirsū ir augsts ušdewums. Uš to wisgaischak norahda Jezus wahrdi: „Ko palihds zilwekam, ka winsch mantotu wišu pašauli, ka winam juhds dwehsele?“ Tarwu nemirstigo dwehsele kopt, fargat, iždailot, to glahbt, — tas ir muhsu swehtakais ušdewums, peenahkums, lai to waretu reis schkistū neapgahnitu nodot ta Tehwa rofās. Lai eesahktais bāsnizas gads mums buhtu labwehligs schini jinā, ka mehs winā waretu spert soli uš preekšču. Tuwak pee Dewis, Deews, tuwak aijween! Un mehs zeram, ka tas, kas to labo darbu eefsch mums ir eesahzīs, to ari pabeigs lihds Jezus Kristus deenai.

Pee rofās nem un wadi, Kungs, mani pats, Lihds beigsees muhscha gadi, Un gaischs buhs flats. Amen.

A. M.

## Ar Jesu dšihwot muhschibā.

No deenwideem nahl sinas flaitas,  
Un winas flai it brihnischki:

Tur saules staros debesīs laistas,  
Tur swaigsnes mirds jo burwigi,  
Tur saldus auglus stahdi dod,  
Bet firds — waj laimi rod?

Mums laimi nedod dabas flati,  
Zit flaiti tee ar nebuhtu,  
Mums laimi nedod galdi flahsti,  
Kaut gahrdumeem tos apkreutu.  
Tik schkistā firdi laime seeb,  
Kur Deews pats mahjot eet.

Tad zitu wehsti fludinajāt,  
Kas noder dwehš'lei grehzigai,  
Kas atnes meeru, preeku? šafat,  
Un dšihwib' firdij mirstigai?  
Uš ko buhs tizet, palantees?  
Kam dšihwot, atdotees?

Štan jautā wehsts, no debesīs dota,  
Mums pilna preeka, zeribas,  
Sche Deewa mihla wišus rotā,  
Kas ween tai tiz un atdodas.  
Sirds šajuht meeru, lihgsimibu  
Un swehtu laimibu.

Scho wehsti Jezus mums ir nesis,  
Winsch pats ir Deewa mihliba,  
Winsch sawu garu mums ir dewis,  
Muhs zeldams Deewa behrnibā,  
Winsch muhsu firdis schkistija,  
Kad frustā nomira.

Nu tapehš winam dšihwot, kalpot,  
Ir muhsu firichu leelais preeks,  
Tik leelu laimi waram mantot,  
Ka pašaul's gods un jautums neeks.  
Ar Jesu dšihwot muhschibā  
Ir laime weenigā.

G. P.

## Deewa wahrda gaischums.

Taws wahrds ir manas kahjas  
spihdellis un gaischums uš maneem  
zekeem. Dahw. dš. 115, 105

Kur naw gaisma, tur ir tumšibā. Kad deenas  
gaisma beidšas, tad eestahjas nakts, kura eedwehsch  
zilwekam kā nedroščibu, kā bailes. Nakts ihstais uš

debums gan ir, isplatit meeru, atnest atpuhtu nogurſcheem, kas deenā daudī strahdajuſchi.

Bet waj wiſi bauda ſcho atſpirdiņošcho meeru? Iſplatotees naķis melnajeem ſpahrneem pahſe ſemi daudī kaſ moſtas, lai ſaſneegtu ſawus tumſchos meħrkus, kā ari Zuhdas darija, un zaur to padara naķis tumſu wehl tumſchaku.

Iķ ſchauſmiga ir tumſa, kur gaiſmas wairis naiv, kad nedroſchaks top katrs ſolis uķ preeķſchu ko ſper. Waj teeſchām naiv nekahda gaiſma ſaredſama?

Suhd tumſa, wehl wairak beķzeribas tumſa, dſir-dot leezibu: „Dawis wahŗds ir manas kaķjas ſpiħdeķķis, un gaiſchums uķ maneem zeķeem.“

Kas tas par gaiſchumu, par ko dſeeſmineeķs runā tahdā aiķgrahķtibā, itķā eegurwis kaķhu paleeķošchu dahrgu mantojumu? Wiņſch peķz leelas malķiſchanas peķz greķtu tekām atradiķ dſiħwiķas zeku, apſtarotu no muķſchibas gaiſmas. Teeſchām leeķs atradums! Ja kaķds ilģi malķiķees beķ zela, beķ atpuhtas, ka gurdenas jau top kaķjas, ſpeķti ſaķl peetruķķt un zeriba juſt. Kad ſchini peķheķā beķzeribas briħdi wiņſch redķ ſawā preeķſchā pareiķo zeku, pa kuru ejot droſchi ſaķneegs to meħrķi, ko ar wiſām puķķķem meķķeķiķ. Zeķaķu laimes atradumu par ſcho wiņam newaretu buķt.

Tas leelakiķis un ſweħtakiķis mantojums ir, ko dweķķeķe atrod peķ Kriſtus, tur ir wiſis, un tiķ daudī, ko nekahdi apſoliķumi un mantojumi no ſchis paſaules newar atſweħrt. Ļaimiģi tee, kaķ ar dſeeſmineeķu war ſaķit: „Kad tu eķi mans, tad man newajaga ne debeķs, ne ſemeķ.“ Ļaimiģi tee ziķweķi, kaķ ſtaħw ſem Kriſtus eeſpaida, tee ir uſwaretaji, briħwi no meeķas kaķpoķķanas juķga. Tee ir neiſſaķami preeķiģi, ka wiņus redķot paſaules beħrneem jabriħnas, kaķ nekad naiv peedſiħwoķuſchi ſcho weeniģi laimiģo preeķu.

Kam Kriſtus wahŗds ir kaķjas ſpiħdeķķis un gaiſchums uķ wiķeem zeķeem, tee eet preeķiģi, droſchi, kaut naķis — greķtu naķis arweem tumſchaka top. Wiņu kaķjas nepeķdauķas ſchini greķģiģā tumſā un launums tos neuſwar. Ar gaiſchu ſķatu un Kriſtus leezibu wiņi eet droſchi uķ preeķſchu. Un no jauna apģeħrķti ar Deewa ſpeķķu, apģaiķmoti ar Sweħto Ģaru, wiņi atķal nenogurſtoſchi eeķ eeķaķķtā jaunā baķniķas gadā, un lauķis zeku debeku walķtibai pee ziķweķeem. Ģeķim wiſi kopā ſchini wiķjaulakā muķķu Kunga darbā.

Kaut muķķu galweņakiķis dſiħweķ uſderums buķtu: wairak miķķet, wairak tiķet, wairak apleeķinat wahŗdos un darbos to, kaķ muķķ iſraħwiķ no tumſibas waras, un peķtiſchanu ſataiķiķis preeķſch wiķeem lauķim. Ģa Kunga wahŗds lai ir un paleeķ muķķu kaķjas ſpiħdeķķis, un gaiſchums uķ wiķeem muķķu zeķeem ari jaunā baķniķas gadā.

E. Ļeķas meķer — Mħrlawā.

A. Dombrowſķis.

## Muſiķa jaunatnes organiķaķiķas.

(Noķaķiķis ew. lut. dr. jaunatnes kongreķā 28. ok-tobri 1925. ģ., Riģā.)

Kad tiķa iſſinots par Ļatw. ew. lut. draudſchu jaunatnes kongreķā ſanahķchanu, tad ſapratu, ka ſche notiķs kaķhu organiķaķiķu kongreķs, kuru programas

pamatos ir tā ſauķķtaiķis „Ģariķer Baķis“, t. i. pamats peenemtaiķis Wiķpaſaules Kriſtiģo jaunatnes beedribu internaziķoalā kongreķā, Ģariķē, 22. auguſtā 1855. ģ. un apſiķprinataiķis no tahda pat kongreķa Ģariķē 27. ap-rili 1905. gadā.

„Ģariķer Baķis“ apmeħram ſchaķķs ſaturis: „Kriſtiģo jaunatnes beedribu meħrķis ir apweenot jau-natni, kura Ģeķu Kriķtu peķz ſweħteem raķķeem atſiķķt, kā ſawu Deewu un Ģeķitiķaju, ſawā tiķiķā un dſiħwēģriķ buķt wiņa mahķeķķi, lai kopigeem ſpeķķeem puķķķetos ſawa Meiķtara walķtibu iſplatit jaunatnes wiķdā.“

Ja nu muķķu dr. jaunatnes organiķaķiķām ir ſchaķķdi pamati, tad eķam ſħurp ſanahķuſķi pahŗrunat, ko eķam noweķķķoķuſchi, kaķdā zekā weiķinat Deewa walķtibas iſplatīķchanas darbu un kā eeintereseķt jaunatni, lai ta darbotos ſawās organiķaķiķas Deewam par ģodu. liħķziķweķeem un ſew par ſweħtibu.

Arī ar muſiķas ſķandām meķķs waram ſcho darbu weiķinat, jo muſiķa weķķ muķķ tuwaki tiķram un laķam — tā tad arī Deewam. Domāju, ka ſcheit ne-buķķs neweena, kaķ buķtu pret muſiķu jaunatnes orga-niķaķiķas, tadeķķl pee ļautajuma par muſiķu wiķpaħriģi uſķaweķchos tiķai iķķumā.

Jau no Weķās Deribas laiķeem ir ſinams, ka muſiķa ir arweenu peķķopta, tā tad atſiķķta par waja-dſiģu. To leetoķa preeķiģos ģadiķumos, kā ari Deewa teiķſchanai un ſķaweķchanai. Jau Moſus ſawā laiķā ir muſiķu eewediķs deewķaķpoķumos, doķams teeķibu puķķt tiķai preeķtereem (4. Moķ. ģr. 10, 8). Moſus arī, paķlauķot Deewa paķweķķei, ir ſariķķķiķ baķumu ķoru ſweħķķus, kā meķķs to laķam 4. Moķ. ģr. 29, 1 un 3. Moſus ģr. 23, 24. „Un arī ſeķtitiķ meķķneķi, piķmā meķķneķķa deena, lai ĵums ir ſweħta ſaķulķe, nekahķhu darbu ĵums nebuķķs darit, — ta lai ĵums ir trumete-ķchanas deena“, un „Runā uķ Iſraeķa beħrneem un ſaķi: ſeķtitiķ meķķneķi piķmā meķķneķķa deenā lai ĵums ir duķķķchana, taureķķchanas peemina, ſweħta ſaķulķe.“

Weķās Deribas dſeeſmineeķķs Dawiķds ſawā 150. dſeeſmā p. 3—5 ſaķa: „Teiķeet wiņu ar baķunes ſķanu, teiķeet wiņu ar ſķabulķem un ķoķķķem“ u. t. t.

Dawiķds teķķ aiķinatķs, lai ķoķķes ſķandām aiķķķiķķtu no Ģaula launo ģaru, kaķ tam arī iķķeweķķs... Ģadiķums no Weķās Deribas ar Ģaulu un Dawiķdu atģaķdina man kaķķhu Waķģiķas baķumu ģeneraķa, mana ſķo-lotaķa, mahģit. Kuķķlo peedſiħwoķumu dſeķķiķzeka wiķ-zeenā. Tur kaķķķs wiķķeetis ſķaģaģiķs, pahŗdoķams ſartinaķs ar netiķķķu ſaturu. Kad mahģ. Kuķķlo wiņam aiķraħķiķis uķ to, ka tas ir neķķeetķķs darbķs, tad miņe-taiķs ziķweķķs niķķnumā iſraħwiķ naķi un ģriķeķiķs to jau laiķķ darbā... Mahģ. Kuķķlo tad ſaķiķiķs, lai nu maķķu briħķdi ween uſģaģidot, jo wiņam tatſķķu arī buķķſķot atķautķ leetot ſawu eeroģi; paņeķmiķs ragu un nopuķ-tiķs weenu ķoraķi. Noķaķmeķķes un apķķuſiķis naķķķu waroniķ atſķaķģiķs wagonu.

Meķķs, kaķ eķam pahŗdſiħwoķuſchi neķeņā ķara weħķraķs, ſinam arī, ka ar muſiķu paķwadiķa un ſaģaģidiķa ķara puķķķus uķ un no ziķķu laķķa. Weķaģā Deribā laķam, ka pee Ģeriķas apģeetinaķumu eeņemſcha-nas, muſiķa ſpeķķķeķuſķi leeķķu uſderumu... Tadeķķl to-meħr newar ſaķit, ka muſiķu waretu iķķeetot kā eeroģi uķ ķo launu — kā jau no peemēķķeem biķ redķamķs, kur muſiķa ſķan un teķķ miķķķeta, no tureeņes launaiķs beħģ... .

Musikāi peemiht ihpašhiba atspirdsinat garu, to jautrafu padarīt, uštrauftos nervus nomeerinat un tā mehš waram saprašt, kadehl ari kara laifos peeleto musiku.

Manim, kas nahku schurp no igaunu robeščas, klausitaji nenems launā, ja atgahdinu seno latweešču Berwerina dšeedoni, tad: „strinščkeja fofle, dšeedaja wezais, igauneem wahles iš rokām šchluka un tautu išglahba dšeesnu garš!“

Mums ari ne masak no šwara tas, ka muhsu leelais tizibas reformators M. Luters ir škatijees uš musiku atšinigi. Winašč jata: „Musika ir newis zilwešu, bet Deewa dahwana. Wina aišdjen welnu un zilwešus dara preezigus. Nodarbojotces ar musiku, aišmirštas dušmas, neitšlība, augšprahriba un ziti kau-numi. Es leetu musiku pirmā weetā pehž teologijas.“

Ja nu musikāi par labu ir tiš daudš leezineeku, tad wina nedrihtstetu truhšt neweenā labā organija-zijā un it šewiščki jaunatnes organiažijās. Tur to wa-jadsetu peekopt neitš ween baudas, atpuhtas un išdai-šošchanas dehl, bet ari lai wina jaunatni fargatu no pošta un kriščhanas.

Nesamaitatā jaunatne, tahda, kahdu mehš wehla-meš un wajadsetu buht kristigai draudšes jaunatnei, mihlēs musiku, mahžisees to un negribēs bet winas šawā organiažijā buht un tadehl — ja gribam jau-natni organijet un šaišit — ušnemšim winas ušdewu-moš ari garigas musikas peekopščanu.

Jaunatnes organiažijās pirmā weetā šahdami un eeteizami dibinat dšeedataju un puhteju forus, jo tee wairak apweeno, nekā solo preeščhnešumi.

Par dšeedataju foreem šchoreiš nerunāschu, jo tee ir labi pašihštama leeta bašnizas dšihwe. Katrs labi šina, ka tahdu foru organieščhana un pastahweščhana ir eespehjama. Beesči dširdam tahdus bašnizās kupli-nam deewalpojumus. Mans ušdewums ir runat par puhteju jeb bašunu foreem. Ari puhteju fori ir dšir-deti puščham bašnizā. Bet tee pa leelakai dakai ir bijuščki laizigee šalumballu un šwešču organiažiju fori, kuri parasti par peedališčhanos deewalpojuma šanem noteiktu atlihdšibu un kuru dalibneeki beesči no draudšes dšihwes tahlu šahw. Šchahdi fori newar eedšilinatees bašnizas musikā, to pareiši ijšust un ta-dehl ari naw šo brihnitees, ka tas, kas nenahš no širds, ari newar eet pee širds.

Wišpahrigi nemot, man japeešihmē, ka ragu mu-sika ir ta, šo tauta šawā wairakumā labprahšt klausas un weegli šaprot.

Muhsu kristigās jaunatnes ušdewums ir radit šawus puhteju (bašunu) forus, tahdus forus, kuru mehškis buhtu šalpot šaweem lihdszilwekeem, ar bašunu škanām tos eepreežinot un štiprinot, un kuru dalibneeki, nedomajot par pelnu un šamaksu, gribetu draudšes dšihwi zaur šawu peedališčhanos kuplinat un weizinat un pašči zaur to dailaki taptu.

Labi buhtu, ja pee šchahdu foru organieščhanas draudšē, mahžitaji no šawas pušes waretu dot waja-dšigos aišrahbijumus, kadehl buhtu gan wajadšigs, ka teem, kas študē teologiju ar wehleščhanos eet ari draudšes praktiškā darbā, netruhtu nepeezeeščhamo šinaščhanu musikas laukā. Warbuht buhtu eespehjams, ka teologiju študejuščee šā no teolog. fakultates, tā ari teol. instituta, šam ir wajadšigā dahwana uš to,

nodibinatu puhteju (bašunu) forus un tā eepašihštos praktiškā jau ar tahdu foru pahrwaramēem šchhehščheem un gruhtibām.

## Indijas leetus.

Rodi, 3. nowembri. Pee mums lihšt leetus zau-rām deenām un naktim. Tomehr naw dublu, jo zeli wiši šchofeti. Tad uhdens ari šche kalnos drihš notek. Bet wairak uš seemeleem, Orišā, ir šchautmigi pluhdi. Lihšt jau 3 mehneščus. Wiši tihrumi ir šem uhdens. Šehjumi pilnigi išnizinati. Sahdščas, kuras zeltas uškalnos, ir šā šalinas juhrā. Lopeem naw baribas. Tee ehđ rihšu šalmus no jumteem. Buhdas zaur to paleek zaurumainas. Semes kuls buhdas išmirzis, un zilweki mitinās kaktos. Štabas widā, dublos šahw un gul lopi. Wini tiš noleesejuščki un bešspehžigi, ka tos newar atšahđ ahrā, jo tad wahernas un wanagi apehđ winus dšihwus. Zilwekeem pagahjuščā gada raščas wehl peetišs 4 nedelām, bet tad bads neišbe-gams. Ehdeemu wahrit newar, jo pluhdu dehl newar dabut šurinamo. Zilwekeem naw drehbju. Tās ša-mirkuščas un šapuwuščas. Wineem jau nekad naw leela krahjuma. Tagad newar ari nopirkt jaunās. Pastahwigais leetus šoti atwehšinajis gaisu. Zilweki newar glahštees ne no wehja, ne leetus, ne aukštu-ma. Un aukštums wehl weenmehd peenemšees, ta-dehl ka tagad eesahšas aukštais laiks. Zilwekeem naw ari it nekahdas nodarboščhanas. Tihrumi pahrwehr-tuščees par juher, mahjas ir uhdeni, rošas darbus indeetis neprot, ari lašit un rakšit wiščki nemahš.

Ne par westi es domaju leelineeku laifos Kree-wijā, kad mums nebij daudš šo ehšt un daudš šo ap-gehrbt, ka droščki ween ir pašaulē zilweki, kureem klahjas wehl daudš gruhtak. Tagad es to redšu.

Anna Šrbe.

## Zehju-Behršaines Walšs Widuškolas šwehtkos.

(Mahžitaja B. Aplašna runa 23. oktobrī 1925. g., 100. g. peeminās deenā.)

Dahw. šj. 77, 12—15.

Šlguš gadus šchis školās nams naw tehšpees tiš grešnās šwehtu drehbēs, šā šchodeen. Gan daščus gada šwehtkus jau mehš ešam šweh: ijuščki šhini weetā, tomehr šchodeen muhsu šlats šneedšas tahlakā pagahtnē un muhsu peeminās domas un juhtas wada muhs uš diweem školās dšihwes šahkuma brihšcheem. Wiš-pirms gan mehš noškatamees uš latweešču widuškolu šahkumeem Zehšis, bet šchodeen, šakarā ar to, mums ir jaeet tahlak, lihds beidsot mehš apšahjamēes pee ta darba, kas šcheit jau ir šahžees wešelus 100 ga-dus atpakaļ. — Bet pee šcha pehdejā warbuht weens, otrs waretu teikt: Kas gan mums war buht šopejs ar to školu, kura šawu gaitu šahka šcheit preešč šimts gadeem? Tur tatšču walbija zits garš, tur ari atšaneja zita, šaut gan mums ne wišai šwešcha, wa-waloda. Ta tatšču nebija latwju škola, ta nekalspoja latwju tautas ihpatnejas kulturas weidoščhanai. Ša, tahda wina nebija. —

Un tomehr mums ir šaut šas šopejs, kas nēlauj šchodeen eet aišmirštibas zeku.

Jā Deems muhs ir nostahdijis kaut arī pehz simts gadeem šini pašā weetā, tad aī zeenibas pret wehsturi un aī pietates pret skolās darbu wispahrigi, mehs newaram paeet šim darbam garām, newaram nepeeminet šā darba pirmo sahzeju un daritaju šini weetā, zeenijamo pedagogu Alb. Hollanderi. Skolai, kā zilwezes garigās kulturas galwenam faktoram, zaur gadusimteneem ir palikusi weena un tā pati nošime: zaur winā zilweze ir dabuusi eestatitees arī Deewa gudribas dšikumos un muhschigās gaismas jaukumā.

Tamdehl arī šhodeen mehs lihds ar deembijigo dšesmineeku waram teikt: „es peeminu tā Runga darbus no wezeem laiseem.“

Bet Deems „dara sinamus sawus zelus tautu starpā,“ šā wīnch tahlat. Lai tauta weeglasi un sawā ihpatneja garā waretu teektees pehz laizigas un garigas lablahjibas, lai wina arī pehz sawām dwehseles teeksmēm ušnemtu sewi muhschigās gaismas starus, tad Wina, tā Wisuaugstākā prahts un spehks parahdās arī tautiskā garā waditās skolās.

Un tamdehl jo dšihwa un swehta šhodeen ir peemina muhsu latweschu widusksolu sahsumeem Zehsis. Dšikā zeenibā un godbijibā šhodeen mehs noleezam sawas galwas šho ksolu dibinataju, Deewa meerā dušocho, Marla Mūllera un Kristīnes Aptaļn preeškā. Šhodeen, šini leelā peeminās deenā, pirmo reisi Zehsu Walsis Widusksola, kuru Latwijas walsis ir šanehmuši kā mantosumu no šām abām minētām skolām, nostahjas ar šahdām godbijibas un pateizibas juhtām uš sawa garīgā pamatakmēna un ar drošču un zeribas pilnu skatu raugās nahkotnē. Winai, palees Deewam, šhodeen wairs narw jameklē pehz jaunām, zelu rahdoshām un wadoshām swaigsnēm. Tās jau ir atspihdejushas pee winas dšihwes debesim. Un skolās dšihwes un darba prinzipi ir jau ar neisdehšchameem burteem rakstīti winas garīgā pamatakmēni. Kad preešch peezeem gadeem uš atjaunoto Behrsaini pahrnahza Muleja (bij. Mūllera) realksola kā Latw. Walsis Widusksola, tad lihds ar Latwijas karogu tika šhee prinzipi lihdsi doti. Šhodeen, pehz peezeem gadeem Zehsu latweschu widusksolu dibinataju gars un arī wisas kristigās un pilsoniskās latwju tautas gars praša šho triju prinzipu eeturēšanu nahkotnē. Wispirms, lai šho Zehsu-Behrsaines walsis widusksolu waretu saukt nahkotnē par ihstu gaismas pili, tad wina nekad nedrihtst aismirst sawu pirmo, augsto ušdewumu: kalpot ihstai, skaidrai un patešai sinatnei, kas attihsta un apgaismo zilweka prahtu, kusch neaīseet wis augstprahtibas, ušpuhtibas un pahrgudribas zelu, bet kas klušibā un pašemibā teežas aīween tahlat sinatnes augstumos. Bet reise ar to, skolai ir jabuht un japaleek par augstās zilwezibas idejas nesehju. Un mehs sinam, ka šhi ideja dabū sawu wispilnigako un skaidrako išteiksmi religiski-etiskā audsinashanā. un tamdehl tizibas gars, Kristus ewangelija gaisma, lai ir tā wispošchākā swaigsnē, kas ar saweem stareem apweeno wezakus un skolotajus, audseknus un skolās waditajus.

Un pehdigi, nazonalais prinzipis, lai teek no audsinatajeem un audsekeem swehts un tihrs turets, jo wīnch ir apskaidrots ar Latwijas atbrihwotaju asinim.

Kamehr šchis zeshch tiks eeturets, tikmehr Zehsu walsis widusksola godam kalpos latwju tautai un winas kulturai, tikmehr tā stahwēs sawa ušdewuma augstumos. Uš to lai Deems palihds uš ilgeem, ilgeem gadeem! Amen.

## Par jaunatni un deembijibu.

(Runas un domas, išteiktas Gertrudes dr. jaunatnes wakarā).

Lai jaunatni pašargatu no bejdeewibas un wisām winas sekām, winu wajaga kopot un audsinat kristīgā garā. Tamdehl mums tagad wajadsiigi kristige jauneešču pulzini, ar kristīgi peedšihwojuscheem wadoneem preešchgalā. Bānizai wajaga eet šchis kustiibas preešchgalā, un garigeem darbineekeem jabuht reise krist. jaunatnes waditajeem. Mums janem wehrā šhee apustula wahrdi „Un pašauļe paeet un winas sahribas, bet kas Deewa prahtu dara, tas paleek muhschigi.“ Šhee wahrdi mums rahda, ka mehs newaram un nedrihtstam meklet dšihwes mehkri pašauļes preekos un baudās; dascham ir dšihwes mehkri tikai pašauļigas ispreezas, bet tās nepastahw un ahtri paret. Bet paleekam mehkri zilweks war sawā dšihwē un darbā šasneegt, godinat ar saweem darbeem Deewu, winu teikt un slawet ifkatrā weetā un laikā. Tu jaunelli un jaunawa to newari warbuht wehl šaprast, ka taws dšihwes pastahwigais mehkris ir Deewam godu dot ar saweem darbeem. Nahks laiks, kad tu to šapratiši. Stahjees tikai tuhli pē šhi kristiga mihlestibas darba, lai zaur tawu darbu daudsi šajuštu labumu. Puhlees sawā dšihwē tā dšihwot, kā lai winā teescham war atrašt pastahwigu un apmeerinoshcho dšihwes mehkri, kā arī pilnigu peepildinashanos tawām prasībām un teeksmēm un idealeem zenteeneem. Tad tawa sirds apšina tew galu galā leezinās, ka Deems ir un paleek pehz apust. wahrdeem ihstais dšihwes mehkris, dari Deewam par godu tos darbus, kas pastahw muhschigi.

Jesus šajjis: „Bej manis juhs ne neeka nešpehjat.“ Šhee wina wahrdi kristigos jauneeščus pulzinās muhsu draudēs, un winos modinās wisnopetnakās dwehseles ilgās, ka tee taps lihgfmi Jesu redsedami, kā tas notika zikkahrt pee pirmēem mahzeekēm. Tapat lai jums eedegas juhsu eeshchėjais gaischums pee šheem draudēs darbeem. Juhsu jaunās sirdis ir lihdsigas wehl neisplaukscham pumpuram dšihwes gaidās. Jaunibas azis dširkt saules stars — breešt spehks un griba strahdat. Jaunatnei newajaga ar augstām sinashanām ween nodarbotees. Sinashana ween wehl nedara zilweku eeshcheji wehrtigu. Wajaga winam weena pamata, wajaga winam weenotees, šaititees ar deewischām religiskām wehrtībām. Tikai tad gudriba un sinashana dara zilweku stipru, skaidru, gaischu un wehrtigu. Pahrat masu wehribu esam peegreeshchi religijai un Deewam. Lai Jesus Kristus swehtā mihlestiba, wina meers mahjotu muhsu sirdis, ka mehs ar wina mihlestibu waretu šajldit tos kureem dwehsele wehl meers truhst, kuri tahlu aī maldijuschees no debesu Dehwa mahjam un warbuht pašauļejuchi zelu atpakaļ. Mums ir jāisteepi sawas rokas pehz jaunatnes, lai winu mantotu un šaititi pē bānizās un draudēs dšihwes. Mums ir jādod

wina! darbs, un ja mehs to nedarīsim, tad wina no mums atsees, jaunatne besdarbā nestahvēs. Weens un katrs par sevi to nespēj, bet ja mehs eesim wiš kopā, tahdā organizētā darbīgā mihlestībā pee ziteem, tad mehs apwihsim ar kristīgā gara pawedeenu wišu draudsi. Paslatatees uš Jezus mihlestibu. Katrs winam ir tuwatais, kas winu tura par sawu tuwako. Wišch to mihleja un par to mira. Waj kahds no jums war eedroshinatees masinat šcho tuwaku mihlestibu? Ejat šchajā kristīgā darbā kā kopigi darbinēeki, neaiimirsteet apustiula Pawila wahrduš forinteescheem. Korint. draudsei wišch atgahdina, lai wina zenschas eeguht to pateesibas un dšihwibas fronti, ko tas Kungs dos katram, kas buhs zihnijees to labu zihnischanos. Lai kristīgās tizibas zihnā mehs nepagurstam, tad tas Kungs mums dos dšihwibas fronti.

J. Stahls.

## Tautiska kustiiba un kristianiisms.

Wahzija noteek štipra tautiska (völksch) kustiiba, kura beeschī nowed ekstremos. Rūpat notika Rouburgā kongress, kurā mehginaja atrašt zelus šchās kustiibas šastanofchanai ar krist. tizibu un bānizu. Peemedišim deschas t. s. s., kuras kongresam uštahdijis prof. S. Weinels. No tām jau war redset, ap kahdeem jautajumeem kustiiba grošas:

Lai gan krist. tiziba domata wišām pasaules tautām, tomehr winai no tautiskās kustiibas naw janowehrschas. Mums wajag atsiht tautu un rasu kā darba lauku, kas mums no Deewa muhsu darbam eerahdits.

No tautiskās kustiibas waram mahjitees: 1) zeenit tautas godu un iſpatnibas, kopt un ušturet tautas eerashas un tikumus un mihlet sawu dšinteni, tehwiu. 2) Guht pareišu rafas šajuhtu un rafas atbaidibu. 3) Audsinat kopibas un waronibas garu (kur zilweks špeh'igs labu darit beš atlhdsibas).

Upkarojamas sehloshas aplamas teekšmes:

- 1) Atfaziſchanās no religijas.
- 2) Jezus Kristus atmeschana, tamdeht kā wišch naw zehlees no germanu waj ſeemelneeku rafas.
- 3) Nedibinati ušbrukumi Bez-i Deribai, Pawilam, bānizai, protestantiſmam un Luteram.
- 4) Paganisma eeweschana, germanu ſenwehšturlās religijas un rafas deewinaſchana.
- 5) Antiſemitisms un ſchihdu wajſchana.
- 6) Rūpjas waras un kara deewinaſchana.

Profešors Weinels eeteiz krist. tizibu ar tautisko kustiibu ſaſtanot, atturotees no wišām galejibām un apkarojot newehlamās parahibas kustiibā.

Teologijai wajagot ſueegt kristianiisma jehdseenu ne tik ween dogmatiskās formās, bet ari peemehrojotees tautas un rafas dwehseles praſibām.

Etikai wajagot wairak kā lihdsi ſchim izzett tautibu, tehwiu un kopibas ſajuhtu. Bānizas wehšturi wajagot ſlatitees uš widus un jaunlaiku bān. wehštures poſmu kā uš wahzu religijas wehšturi. Tizibas mahziba jaiſzelot pirmā weetā wahzu religijas wehšturi (katšmu, raſtu laſichanu u. t. t.), atbaidot Bezoderibu otrā waj tahlakā weetā pehz wajadibas.

Praktisko bānizas dšihwi wajagot pehz eespehjas ſaſauſet ar tautu, to padſilinat un iſdaitot.

Tas wehrtigafais ſchini programā ir tas, ko mehs tur ſtarp rindām laſam. War redset, ar kahdu ne-meeru Wahzija mekle un praſa pehz garigām wehrtibām. Bet tāpat redſam, kahdi maldi ſlehpjas aš minetās kustiibas.

Muhslauſchu sehmoſchanās ar wezlatweeſchu deewu un jaunās religijas dibinaſchanu redſams naw nekās zits, kā wahzu aplamibu pahruemſchana. Wahzeem ir ari daudš laba un teizama. Buhtu labak to luhojoniſchi pahruemt un pee mums atjaunot.

## Šinas iſ garigas un laizigas dšihwes.

### Muhschibas meers.

Man nahwe nebaida, wairs tā, kā ſenās deenās,  
Kas klusam meeram nebij weltittas neweenas,  
Kad katris mirklis bija ſteigas trauzeens  
Un katris elpas wilzeens nemeera trauzeens.

Es ſchauſmās nedrebu wairs dohjo troſſai dširdot  
Kas ſahrka ſeenās dahrd pahr winu ſmiltim birſtot.  
Man baigs naw meers, kas kapos dweſch,

Par jauno ſapu, kur tahdu jau weſels meſchs  
Schis meers nu manu dwehſeli glabā ſawās rofās,  
Schis meers, kas dšimst tik dšilās iſmiſuma moſās  
Schai meerā norimst wiſas ſemes moſas,  
Schis meers ar dwehſli nodod klusi Wina rofās.

Kahdas mahtes iſjuhta pee mir. behrnina  
kapa mir. p. deenā.

### No Dundagaš.

Swehtdeen, 22. now., muhsu draudse pirmo reiši weltija klusu ſwehtwakara ſtundu aiſgahjuſcho draugu peeminai. Lihdsi ſchim miruſcho peeminas ſwehtkus ſwehtijam deenā paraſtā deewkalpojumu laiſā.

Dšili ſirdi eespeedees man paliks ſchis wakars uš wiſeem laiſeem, jo wina no jauna deru ſawam Deewam ſolijumu ſeedot sawu dšihwibas laiſu Wina darbam, Wina gribai. Lai ſadeg mans muhschs lihdsigi ſwezitem muhsu mihlajā deewnamā gaiſmu iſplahtot behdigām, noſpeſtām dwehſelem.

Bāniza bija jauki puſchkota ſkuju ſarineem un ſehrū karodſineem. Lauſchu pahrpildita wina, liſās, iſdwehſa weenas ilgās: mahjās nahst mihſchigā tehwiā. Muhsu dr. mahzitajs runaja par wahrdeem 1. Kor. gr. 9, 25. Bet ikweens, kas zihnās, ſawalbas wiſās ſeetās, — wini tapehz, kā dabutu iſnihzigu fronti, bet mehs ucinihzigu. Zilweku dšihwē weenmehr teek darinati tahdi maſi wainadſini, bet wini wiſi ir iſnihzigi. Behrniba, tu ſkaiſtais laiſs, tu tik maſ ſaproti no dšihwes ſahpēm un zeeſchanām, tu gribi tikai puſes pluht un wainadſinus wiht. Jauniba zenschas pehz goda froneem, un daudsi toš ari ſaſueedš, bet tee tomehr naw paſtahwigi, naw muhschigi. Tad wehl weens krontis uš ſahpju behrnu galwām, wiſch iſſtatas pehz ehreſchu kronta un wina dſeloni, iſſpeeſch uš peeres aſinis. Neraudi, ſahpju behrns, tawš ehreſchu krontis pazeetigi neſts ſahſs mirſet un muhschiba wiſch pahruwehrtisees par godibas fronti. Ne-

isnizigu fronti mehs nemantosim zaur darbeem, bet zaur pallausibu un tizibu. Mihlais Kungs, palihdš mums, ka šahpu behrneem, taisnibas, dšhwibas un godibas fronti reiš eemantot.

Muhsu draudje wišumā wehl spehji šajuhšminatees par Muhschigo mihlestibu, par to meeru, kas apehno Deewa behrnu sejas. Kungs, palihdš tikai mums, fr. jaun. pulzinam, buht teescham kā bahkai draudjes widā, tad preeks buhs leels, kad daudsi beigs greešt Pestitajam muguru un mahjās nahks, pee mihlas Tehwa firds. Uš preešču, kaut wahjee spehki grib buht, Uš preešču, firds Jesus tuwumu juht!

E. Irbin.

### Chwele.

No Chweles šino, ka tur mir. peem. deenā ar labām sekimēm ismehginata šahda eekahrta: Mahz. p. eefahzīs bašnizā deewfalpojumu pulksten 2; pehz ta beigšchanas draudje dewusees uš kapeem. Katram bijuši rokā šwezite, kuras kapsehtā ašdesinaja, šahfuses jau tumša. Deewfalpojums pee tahda apgaismujuma atšahjīs uš dalibneekem dšilu eespaidu. „Teescham jauka, dahrga un šwehtibas pilna deena,” šaka šinotajš.

### Ro mahza Umurga?

14. un 15. nowembri bija isdewiba weesotees Umurgā, kur bija trihs šahrteji šwehtki: damu komitejas 5 g. šwehtki, bihbeles šwehtki un draudses kopejas eeweschana amatā un darbā. Šchinis šwehtkos daudš to wareja mahžitees, no wineem pahrfesu daudš ezrosinajmu, kamdeht gribās tajos dalitees ari ar ziteem. 14. wakarā weetejais mahžitajs W. Schauruma kungs bija aiginajis pee šewis mahžitaja muiščā damu komiteju un draudses padomes lozeklus un pehrminderus uš kopejam wafarinām. Pee galda noflausijamees ihšu referatu par draudses eefchejeem darbeem un usdewumeem garigā aplokā. Šwiršijās intresantas pahrrunas, kuras isškaneja zauri, ka wišeem draudses darbineekem — padomei, pehrmindereem un damu komitejai — jaturas zeeschi kopā, lai waretu wikt šekmigi wišus darbus, jaattihsta leelaka pašdarbiba garigā laukā, jarahda peemehrs draudsei luhgšanā, bihbeles lasišchanā un dšihwē, isteiza wehlešchanu, ka wišeem draudses darbineekem jaabonē „Sw. R.“, beš kura neweens pad. lozeklis waj pehrminders naw domajams, wišu domas bija, ka kopejas apšpreedes nepezeeschamas u. t. t.

Otrā deenā bihbeles šwehtkos špredikoja Rubenes mahz. J. Dšis. Pee deewgalda kopeji gahja mahžitajš pehrminderi, padomes lozekli un damu komiteja. Škaišs pašahkums un nepezeeschams — kopeji šipriatees šw. wafarehdeenā. Pašcheem un ari draudsei. Ja wadoni nerahdīs draudsei preeščšihmi šchai šinā, to tad war gaidit no draudses? Ja kas no šchi kopejā brihšcha atrautos, tas nebuhtu zeenigs šahwet dr. preeščgalā. Prahwests E. Pawafars eeweda amatā jaunā draudses kopeju mahsu J. Gaigal (miruščā mahžitaja Gaigal mahsu). Tas laiskam pirmais gadijums Latwijā. Winas usdewums palihdjet mahžitajam draudses garigā kopešanā. — pee šlimeem, wezeem, šwehtdeenās školās,

behrneem, křistigo rakstu isplatīšanā, dwehšelu kopešanā u. t. t. šchai šinā daudš šwehtibas war atnešt. Pamašam ari zītām draudsem buhtu jadomā par mahsu peenemšchanu un algoščanu. Scheit atwehrtis plaschs darba lauks ari teologisko fakultati beigušcham šeweetēm.

Wakarā šwineja damu komiteja šawus 5 g. pašahwešchanas šwehtkus. Pehz garigā akta nolafija referatu par tautas tagadejo postu un muhsu usdewumeem un pehz tam rahdija gaismas bildes is Jesus dšihwes, kuras pawadija kopeja dšeedaščana, bija ari preeščšnešumi — deklamazijas, klaweeres un šolo dšeesmas. Pehz preeščšnešumeem damu komiteja aizinaja weejus pee glihti klasteem tehjas galdeem, kur laiks ašriteja patihšlamās šarunās un daudšās runās.

Wehrojot wišu, kas ušahkts un padarits, jaattihst, ka Umurgas draudje ir wišdšihwākā un darbīgākā draudje Walmeeras aprinkē. Šchi damu kom. ir daudš darijuši. Pee bašnizās, kapeem un mahžitaja muiščas wina ir peelikši pa šcheem gadeem 300.000 rublus. Pagahjijā gadā ušzehluši uš miruščā mahžitaja Riršaina kapa peeminēkši par 32.000 rubl. Par to šewiškē ir japateizas un japreezajas. Neatšmiršt šawus mahžitajus ir katras draudses goda peenahkums. Kas to nedara, ta ir nedšihwa, trula un nepateiziga draudse. Pehdejā gadā ir pagatawojuši lihku wahgus par 60.000 rubl. Tā tad kopā išdots — 392.000 rubli. Jaattihmē, tas interesēs ari zitas draudses, ka dahmu komitejai ir šawa kase un wina pate špreešč, to darit, labot un pate ari išdos darbus. Netahdās nešaprašchanās ar padomi tamdeht nezelas, pehdejā šaprot, ka tas ir pareišais zekšč un ir pateiziga dahmu komitejai.

Šewiškē jaišzet ari draudses preeščšneeks J. Matšona kgs. Winsch ir preeščšihmigs draudses preeščšneeks. Mahžitaja muiščā winsch juhtas kā mahjās, rofu rokā ar mahžitaju, beechi tur eegreeschas interesedamees, waj naw kas darams un wajadšigs draudses dšihwē, wina azim nepaeet neweens truhkums pee bašnizās waj draudses ehkām. Dšihwi interesejas ari par dahmu komiteju. Naw neweenas dahmu komitejas šehdes, kura winsch (dahmu komitejā winsch škaištas kā beedrs) ištuhktu. Umurgā turas kopā mahžitajš, dr. preeščšneeks un dahmu kom. preeščšneezje. Tam tā ari wišur wajaga buht, jo šche trihs ir draudses wadoni, winas garigā preeščšneeziba, tee, kureem jabuht par paraugu, peemehru un ušmudinajumu ziteem.

Newaru neatšihmet ari mahžitaja Schaurum kdes leelo širšnibu, weesmihlibu un dšihwo interesi par draudsi. Preeks bija wehrot, ka wina šwehtkos pee bašnizās neatšmirša gandrihs neweenu, preešč katra winai bija šilts wahrds, pee katra atlika laika peeeet. War redset mihki un tuwi winai draudses lozekli. Ari winai leela nošihme draudses dšihwē. Attiek tikai wehletees, kaut daudš mums buhtu tahdas idealas, širšnigas un preeščšihmigas draudses ganu dšihwes beedrenes, kas, šahwot blakus teem, ruhpejas un domā par draudsi, bašnizu un kopejo Deewa leetu.

A. Skrodels.

## Ro dod padomes sehdes?

Nefas naw patihlamak un nedod wairak spehka draudses dsihwē darbineešem, kà sehdet kopà ar sa- weem darba beebreem un kopejeem swehtuma fargeem un eedfiliinatees garigàs pateesibàs un draudses dsih- wes jautajumos. Tahdi brihichi sneeds daudj. To nahzàs par jaunū pahrdsihwot man draudses pado- mes lozeklu un pehrminderu sehde 8. now. Bija klast ari weefis Jaun-Beebalgas mahzitajs Dols. Behz deemfalpojuma wiši sapulzejamees mahzitaja muishā. Deenas fahrtibā bija ihs referats: „Ro nosihmē tizet bibelei“, kura apskatija ari jautajumus, ko wina mahza mums un kamdeht ta jafaja. Referatā bija uistahditas teses:

1) Tizet bibelei nenosihmē peenemt katru burtu kà Deewa rakstītu, bet jušt Deewa garu, bafsi, gribu, kas kà farsans pawedeens eet zauri wišai bibelei.

2) Bibeles lasišchana mahja muhs faprašt dsih- wi un winas parahdibas, to zelonus, paredset fēkas — nahlotni, dsihwot fassanā ar scho deewišchigo gribu.

3) Wajadšigs buht katrā mahjā bibelei, lasit pa- scheem, dot behrneem, paskaidrot, lai pašu dsihwe un behrnu audšinaschana tiftu eespaidota no Deewa gara un deewišchigām pateesibām.

4) Katram bruhšes pihrim wa'adjetu e'g'hd'tēs bibeli, jo kà war išeet dsihwes zekā, nenemot lihdsi scho augštako gudribas grahmatu.

Bet pats interesantakais un swehtigakais bija ko- peja referata un tešchu pahrspreeschana un dsihwes gadijumu izelšchana. Behdejee jautajumi: kà lasit? Noskaidrojās, ka ir wišadi lasitaji: 1) kas lasa no weetas un grib iklasit wišu, 2) ismeklē atsewiščkas weetas un 3) lasa fewisščkas grahmatas. Isneša do- mu — wajaga lasit wišu, lai pahrdsihwotu faturu, to darit dsihwes meerigos brihichos, pehtot un grehtos brihichos, dwehseles nemeerā un pahrbaidijumos is- meklet atteezigās weetas, kas waretu meerinar un spehku dot. Ušwehra, ka wajaga pastahwigi lasit, se- wiščki gimenē. Newajaga gaidit, kamehr behrni pa- ūchi grib dširdet! Peeweda gadijumus, kur behrnibā pa- scheem esot lizees nepatihkami, kad tehws, mahte li- kuschi flausitees, bet lihds ar to tomehr wina bafš e- ffanejuši dwehsele un wehl ilgi pehz wina nahwes, wišā dsihwē stan aušis un lihds ar to bibeles wahrdi nu wehlat nes swehtibu. Kamdeht tehwi swehts per- nahkums ir lasit, un lasit stiprā bafsi, fawā gimenē, behrnu pulzinā, faimē sistematiski swehtdeenu no swehtdeenās, deenu no deenas.

Tad kopeji pahrrunaja ari daschadus materialus jautajumus. Ari weefis nehma dsihwu dalibu kà ga- rigo, tā materialo jautajumu apspreechanā, ašrah- dija, kà wina draudse rit dsihwe un deewa wehrtigus eerosinajumus. Tā nemanot ašriteja, sehšhot pee teh- jas glahses, daschas stundas un wiši nahza pee pah- leezibas, ka 1) beeschaki (wismaf reis mehnesi) buhtu wehlamas schahdas sehdes, kuras ari garigus jautaju- mus, draudses dsihwi, parafchas u. t. t. apskata, 2) tahdās reisēs, kad weefis mahzitajs ir draudse, weh- lams fassaukt padomes sehdes, kuras ari tad war nemi dalibu, zaur ko manto kà weefis, tā padome jaunus eerosinajumus.

Ro fawas pufes jafaka, ka schahdi kopeji brihtini

mahzitajeem ir neatšwerams eegumums spehka un wee- nibas fajuhtas sinā. Wiašč klusht bagataks fawi, istu- rigaks darbā, juht tuwat faw fawus darba beebus pa- domes lozeklus un pehrminderus. A. Srodels.

## Ehrgeles.

Klusaki un tufschaki ir palikuschi Deewa nami. Daddseem zeli ir nogreesusches uš zitu pufi. Tapat arweenu klusaki paleel warenee basnizu instrumenti. Draudsem ir atnemtās ehrgelneeku mahjas, semes un ziti ihpaschumi un tās wairs naw spehligas algot fahr- tigi ehrgelneekus. Ro otras pufes — fenases labee ehrgelneeki, wezee skolotaji, — gadu nastas spresti weens pehz otra atstahji fawu darba lauku tautas drumā, kà skolā tā basnizā, bet wina weetneeki mušika waj nu wahji, waj pat nemas nesagatawoti, nespehji list basnizā wilnot teem afordeem, kahdi tur agrak plhduschi, naw wairs, kas firdis eelej faldās sweht- swinigās trihšas un pazel tās no semes twaifeem tuwat debes dšidrām dšelmēm. Ehrgeles fahst klusē... Kà apburta dimanta pils, kura wišs fastindjis un dus walejam azim, tā winas nesapraschanā luhfojas no fawa paangstinajuma lejā uš retajeem luhdszeem un pazeetigi gaida, waj kahds wina wahrdū neat- minēs, lai tās waretu usmostees, waj kahds wina mehlei nepeesfahrsees, to atraisidams, lai tās atkal simtām bafsim waretu runat, ar zilweeem kopā pree- zatees, preekos un bahdās raudat. Winas gaida, bet draudsem naw wairs senec eenahkumi un wehl tam buhs jagaida.

Reisē ar to gribetos minet wehl weenu skumju parahdibu muhsu garigā dsihwē, tee ir ehrgelu buh- wetaji. Tahdu mums Latwijā wehl atlikuschi diwi: weens Riga un otras Deepajā. W

Waldiba. Ar waldibas fastahdišchanu mums neweizas. Ari zentra apweeniba atteikusees, kurai peh- digi bij fastahdišchana peedahwata. — Tagad wafšs presidents aizinajis pee fewis frist. nazional. parti- jas preefšstahwi Dr. Reinhardu un ušazinajis na- zionalo partiju apweenibu fastahdit waldibu. Wineem dota weena nebela laika. Nazionalās partijas jau esot apspreeduschās un isstrahdajot nahfoshās waldibas darbības planu. Waretu tik preezatees, ja tas idotos. Programā starp zitu jau izelts, ka paredseta leelakā taupiba wafšs dsihwē, zihna ar prečawististām strah- wām, audšinaschana skolā patriotiskā garā uš etiškeem pamateem u. z.

Ir teeschām jau laiks, ka nodibinas waldiba, Tauta to ar nepazeetibu gaida.

Kriščjahna Waldemara peeminas deenas no 27.—29. now. tika wišā Latwijā plaschās aprindās swehtitas. Swehtd., 29. now. pee Waldemara kapa Riga notika swinigs peeminas akts, pee kura peedali- jās leels daudsums lauschu. — Waldemara nosihme kà tautas modinataja un karsta patriota pašihstama... Basnizai wiščh naw bijis naidigs, bet tai stahwejis tahlaku nost. Wina laulata draudse turpretim bi- jusi energiska basnizās dsihwes weizinataja. Wina no- dibinajusi ahrmishjas pulzinu un weizinajusi misijas darbu ar darbu un dahwanām.

Mir. peem. deenā notika Doma baņizā Rīgā koncerts brahlu kapu kopšanai par labu. Ēti kad tik leelists koncerts sarīkots, tā te. Beedalijs Latvijas labāce mušit. Ipekhi un 2 leeli kori, tad, leelās Doma ekrgeles. Seelā baņiza pilnim pilna ar flau- sitajeem. Ar to guhta eevrehrojama ſuma mušit fri- tuſcho tehvojās ſargu peeminaš godinaſchana un kop- ſchana.

1. dez. ir paredžeta leela deena Londonā, kur ſchis rindinaš rakstam, tur notiks Lokarnas lihguma paraktiſchana. Wahzijas waltis preſidents un parla- ments tomehr beigās peekrituſchi Lokarnas lihguma peenemſchana. Geſahumā bij Londonā pee parakti- ſchanaš leelas ſwinibas paredžetas, bet tā kā Angli- jā ſehras ſehnineenes Alekſandras nahwes gadijumā, tad ſwinibas nenotiſchot. Ne beš eemeſla leel lee- las zeribas uš Lokarno lihguma noſihmi. Ar wina ſpekhi ſtahiſchanoš war Eiropas tautu džiwe eewir- ſitees jaunās, laimigatās ſleedēs. Ari maſajām tauti- nām war zeltees no tam labumi. Tamdehl wiſi ar leelu intereſi raugas uš lihguma realiſeſchana.

### Behrnu ſwehtkeem nahſot.

Tuwojas ſeemas ſwehtki. Wiini nahſ — ar ſatu egliti puſchkojuſchees, ſneedſinam birſtot — nahſ atkal miſhee behrnu ſwehtki. Tumſchā ſalnainā wakarā par wiſu ſemes lodi eedegſees daudſi miſjonu gaiſchu ſwe- ziſchu un kā drebedamas no auſtuma eetrihzeſees vies ſalām ſkujinām. Tapat eetrihzeſees behrnu ſirdis un gaidis gaiſchumu un ſiltumu, neween kaš azis ſchil- bina, bet dwehſeli war ſaſilbit un tai muhiſchibas ze- ribas dot.

Bet ziš daudſi weetās eglites nedeg tiſai azis ſairinadamas, neweens ſilts, muhiſigās gaſmas ap- ſpihdets wahrdinſch neteek uš ſirdi runats un ta pa- leel drahma un ſalta kā melnā baigā naſtis aiš loga. Weenaldbiba ir pahrnehmui žilwekus un ſchehl ir par tām ſwezitēm, kurām weligi ir jadeg ſchajos ſirſchu ledus kalnos, toš neiſkaiſejuſchām. Peeangu- ſchee te dara leelu noſeegumu, neweſdami ſchāi ſwehtā wakarā ſawus maſinos pee Kriſtus behrnina ſilites ſanemt to, ka tiſai Wiinſch war dot.

Un ja nu peeanguſchee to nedara, tad lauſim, lai paſchi maſee ſludina leeleem par ſawa Peſtitaja pee- dſimſchana, par leelo tuwakmiheſlibu un uſupureſcha- noš žitu labā.

To waretu panahſt, lauſot behrneem iſpilbit pee ſawas eglites maſas, maſas grahmatinaš ſaturu ar wirſrakſtu: „Betlemes ſwaigſnite“, ſarakſtitu no ſkol. Erharda. Schis uſwedums no maſo puſes warbuht liktu kaut uš brihdi ſtrauſak puſtet daſchāi labai ſa- ſtruguſchāi ſirdij un domās aiſet tur, kur zetu rahda Betlemes ſwaigſnite.

Wehl japeemin ta paſcha autora otra grahma- tina: „Pa behrnibas teſām“. Tur ſtarp behrnu dje- jam ir wairafas reliģiſka ſatura ſeemas ſwehtki dſeeſ- minas.

Grahmatinaš dabujamas pee Roſeš ſga, Barona eelā Nr. 5, Rīgā, un pee iſdeweja Opeelta ſga, Lee- pajā, Waſſales eelā Nr. 8.

## Sinojumi.

### Deewſalpojumi.

- Swehtdeen, 2. adwentē 6. dez. 1925. g.
- Bolderajas baņizā:** 9-oš, Bolderajas baņ. 50 g. ſwehtki. Biſt. Irbe, ſpred. prahw. Roſeneekš, pahſſats no mahz. Baņina. Koris, di. lap.
- 11-oš, wahzu deewſ. 50 g. ſwehtki. Biſt. Irbe, ſpred. un pahſſats no mahz. Baņina. Koris, dſee mu lapinas.
- Do ma baņizā (Meera dr.):** 11<sup>15</sup>, ar deewgaldu mahz. Bergs, 10-oš (konſ. ſahlē) behrneem, 6-oš, konſ. ſahlē (Juneelā 22) dr. wakarš. J. S. R. S. preeſch. Rehr- ſina iſde: Jeſojuma eſpaidi no Amerikas, ar gaiſmas bil- dēm, mahz. Bergs. Muſit. preeſch., dſeeſmu lap.
- Jaunā Gertrudes baņizā:** 10-oš, ar deewgaldu mahz. Bihlmans. — 12 oš, behrneem, m hz. Freidenſelds. 6-oš, ewangelija iſijas deewſalp. mahz. Weldaš. Dſeeſmu lapinas. — Sweht. ſt. eſwehtamām jaunawām baņ. 1/2. — Dr. lozeleem, kaš grib palikt pee draudis, jareģiſtrejas lihdſ 31. dez. ſch. g. — Pawaſari eſwehtameem japeet, pee mahz. run. ſt.
- Wezai Gertrudes baņizā:** 6-oš, prahw. Rundſinſch un mahz. Terinſch. Muſit. preeſchneſumi. Dſeeſmu lap.
- Ja hna baņizā:** 1/210-oš, ar deewgaldu, wirſmahz. Mei- renš. 12-oš, behrneem un eſwehtameem baņizos ſahlē.
- Jeſus baņizā:** 1/210, ar deewgaldu, mahz. Sanders, 11-oš behrneem.
- Kruſta baņizā:** 6-oš, jaunatnes deewſalp. mahtes deenas peemina. Stud. theol. Roſeneekš, diaf. Brehtis un mahz. Kade. Koris, dſeeſmu lap.
- Eutera baņizā:** 1/210-oš, ar deewgaldu, mahz. Birgelis. 1-oš, Wezā Jelgawas eelā 7 ſweht. ſkola 3-oš, turpat, jaunatnes ſtunda. 6-oš, turpat diſkuſijas wakarš, mahz. Birgelis. Draudis Pal. Romit. Jaweeſigs wakarš. L. B. ſahlē, Merkela eelā 3.
- Mahrtina baņizā:** 1/210-oš r, ſareiwjeem, mahz. Terinſch, ar deewgaldu mahz. Stange. — 1-oš, behrneem un e ſweht. ſkolā. 3-oš, Betlemes ſahlē. — 6-oš, ſkolā atturi- baš wakarš, ſarihtots no jaunatnes pulz. atturibaš ſekzijas. R ſerats un preeſch. 4. dez. 6-oš, waf. gariga ſtunda mahz. Stange.
- Olaines Maſ-Pławneekš:** 12, ar deewgaldu, mahz. Vappinſch.
- Pahwila baņizā:** 9-oš, ar deewgaldu, prahw. Rundſinſch. 11-oš, behrneem.
- Sw. Trihſweenibas baņizā:** 9<sup>15</sup>, ar deewgaldu, mahz. Irbe.
- Petera-Pahwila baņizā:** 11-oš, igauņu deewſalp. 1-oš, behrneem, 5-oš, dr. ſahlē gariga ſapulze, mahz. Heilerš.
- Kriſtigo Zentrālā Beedribā:** 1/211-oš, stud. theol. Billeis. 12-oš, behrneem, 4-oš, diaf. Schmidis.
- Geſtwejas miſijas beedribā:** 6-oš, waf. Feiſ.

### Muſu god. laſitajeem.

Peeanguſchā dahrdſiba kā wiſus žitus laikrakſtus tā ari muſs ſpeeſch paaugſtinat aboneſchanaš maſu. Ar lihdſſchinejo nekahdi newaram ſegt wiſus iſderwu- mus. Zeram, ka laſitajeem maſaiš paaugſtinajums nebuhs par apgrehtinaſchana. — No 1. janw. 1926. „Swehtdeenas Rihts“ maſas weens numurs beš pee- ſuhtſchanaš 14 ſantimu (7 rbl.), ar peeſuhtſchana 16 ſant. Par gadu ar peeſuhtſchana 2š 8,30. Par pušgadu ar peeſuhtſchana 2š 4,15. Par 3 mehne- ſcheem ar peeſuhtſchana 2š 2,10. Redakzija.

## Ultara un fanzeles ſegas

pagatawos uš paſuhtſchana Mahrtina latw. dr. eſweht. jaunatnes pulzina darba ſekzija Mahrtina eelā Nr. 3.

### Gramſdas ew. lut. draudſei wajadſigs

## mahzitajs

Alga pehz weenoſchanaš.

Pilnteeſigus kandidatus ar teologiſku iſglihtibu lihdſ peeteiſtees lihdſ 1. februari 1926. g. pee Gram- ſdas baņizos waldeš zaur Preekuli Kurfemē.

Iſdeweja: Baņizos Wirſwalde.

Redaktors: A. Matſchulans

G. Biſpina un J. Upmana druſatawa, Rīgā, Martijas eelā 10